

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความพร้อมและเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเพื่อกำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ประชากร ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 2,109 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan,1970 : 608 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 43) กลุ่มตัวอย่าง 327 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อกระจายกลุ่มตัวอย่างให้ทั่วทุกอำเภอ แบ่งตามสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำแนกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม และผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน ครูวิชาการ 3 คน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ 1 คน รวม 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือประเด็นในการประชุมสนทนากลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

1.1 ผลจากการวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ทั้ง 3 ด้านพบว่า ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.57$) และเมื่อจำแนกรายด้าน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$)

1.3 ด้านการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$)

2. ผลจากการเปรียบเทียบความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวม สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่มีความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในแต่ละด้าน ระหว่าง สถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ได้ผลดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้าน การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ในพบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีความพร้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อที่ 7, 8, 9 และข้อที่ 10 สถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้าน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่มีความพร้อมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 ส่วนข้อที่ 2, 3, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17และข้อที่ 18 สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้าน การวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีความพร้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อที่ 5, 6, 14และข้อที่ 15 สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการกำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จากการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 ลำดับสุดท้ายในแต่ละด้านมากำหนดเป็นประเด็นในการประชุมสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นในแต่ละด้าน และได้ให้แนวทางการเตรียมความพร้อมไว้ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

1.1 การพหุบุคลากรของสถานศึกษา ไปทัศนศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน สรุปได้ดังนี้

1.1.1 มีการสร้างความตระหนักและความพร้อมให้กับผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโดยการกำหนดนโยบายให้ชัดเจน

1.1.2 สร้างโรงเรียนที่สามารถเป็นต้นแบบในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์แบบ

1.1.3 สร้างความเชื่อมั่นให้กับโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัด โดยการประชาสัมพันธ์ทุกระยะและต่อเนื่อง

1.2 การจัดงบประมาณสนับสนุนเพียงพอสำหรับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สรุปได้ดังนี้

1.2.1 ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน

1.2.2 สร้างความสำคัญในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยกำหนดไว้เป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ ไว้ในแผนปฏิบัติการ

1.2.3 มีการกระจายงบประมาณทั่วถึงและเพียงพอแก่ความจำเป็น

1.2.4 มีการนิเทศกำกับติดตามใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนและนโยบายที่กำหนดอย่างเคร่งครัด

1.3 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นประชาคมอาเซียน สรุปได้ดังนี้

1.3.1 ระบุขอบข่ายงานในคำสั่งให้ชัดเจน ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำจริง

1.3.2 จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการดำเนินการจัดทำเป็นขั้นตอนโดยมีวิทยากร หรือพี่เลี้ยงที่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร

2. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.1 มีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครอง ก่อนการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน สรุปได้ดังนี้

2.1.1 มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

2.1.2 ใช้วิธีการที่หลากหลาย อาจใช้การอธิบายคำถาม หรือใช้วิธีการ สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ หรือสนทนาพูดคุยและจับประเด็น

2.2 มีการวิเคราะห์ความต้องการของนักเรียน ก่อนการจัดทำสาระของ หลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สรุปได้ดังนี้

2.2.1 ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญในการวิเคราะห์ความต้องการของ ผู้เรียน

2.2.2 สร้างความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

2.2.3 มีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบอย่างต่อเนื่อง

2.2.4 พัฒนาครูต้องมีความรู้ในการสร้างเครื่องมือที่เหมาะสมกับวัย ของนักเรียน มีเครื่องมือที่หลากหลาย รวมความต่อเนื่องของการหาคำตอบเพื่อยืนยันข้อมูล

2.3 คำอธิบายรายวิชามีการกำหนดสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัดใน การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สรุปได้ดังนี้

2.3.1 กำหนดผู้บริหารต้องศึกษาหลักสูตรให้มีความรู้และเห็น ความสำคัญของการทำหลักสูตร

2.3.2 สร้างองค์ความรู้และสร้างเจตคติที่ดีให้กับครูโดยการอบรม สัมมนา ให้กับครู โดยสำนักงานเขตพื้นที่ และครูพี่เลี้ยงที่ที่มีความรู้ในเรื่องหลักสูตรพาทำโดย ทำเป็นคณะอย่างเป็นทีมมีส่วนร่วมเริ่มจากการวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องและบูรณา การหน่วยการเรียนรู้อาเซียน

2.3.3 กำหนดนโยบายไว้ชัดเจนให้ครูทุกคนต้องมีแผนการจัดการ เรียนรู้ ให้มีหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง มีการนำไปใช้จริง

3. ด้านการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

3.1 มีการกำหนดข้อมูลการวิจัยการใช้หลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคม อาเซียนมาปรับปรุงพัฒนาต่อไป สรุปได้ดังนี้

3.1.1 จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้และร่วมกันวางแผน และดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ

3.1.2 สร้างแรงจูงใจให้กับครูในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3.1.3 สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู ดำเนินจัดทำอย่างจริงจัง

3.1.4 มีการนิเทศกำกับความก้าวหน้าเป็นระยะอย่างต่อเนื่องเพื่อ พัฒนาข้อมูลในการวิจัยให้มีประสิทธิภาพ

3.2 มีการเตรียมการวางแผนการเก็บข้อมูลวิจัยการใช้หลักสูตรสถานศึกษาสู่ ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบ สรุปได้ดังนี้

3.2.1 มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนมาใช้จริง

3.2.2 ส่งเสริมให้ทำวิจัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องทุกฝ่ายต้องมาร่วมมือ

กันในการวางแผนการจัดทำหลักสูตร

3.3 มีการตรวจสอบความพร้อมก่อนนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนไปใช้ สรุปได้ดังนี้

3.3.1 กำหนดนโยบายให้ชัดเจนการทำหลักสูตรและการตรวจสอบความพร้อมก่อนนำไปใช้ อย่างเคร่งครัด

3.3.2 สนับสนุนให้ครูศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัดและจุดเน้น เพื่อนำมาเป็นตัวกำหนดในการตรวจสอบความพร้อมก่อนนำหลักสูตรไปใช้ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร

3.3.3 สร้างจิตสำนึกให้ครูเข้าใจว่าแบบเรียนสำเร็จรูปจากสำนักพิมพ์เป็นเพียงสื่อการจัดการเรียนรู้อย่างหนึ่งเท่านั้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปราย ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการประชุมชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักให้กับบุคลากรทางการศึกษา และส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมและสนับสนุนให้นำความรู้ไปใช้ในการจัดทำหลักสูตร แต่ยังคงขาดการพหุบุคลากรทางการศึกษาไปทัศนศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จัดสรรงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ ขาดการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียนก่อนการจัดทำสาระหลักสูตรประชาคมอาเซียน คำอธิบายรายวิชา การกำหนดสาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด รวมถึงขาดการตรวจสอบความพร้อม ก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ขาดการเตรียมการวางแผนการเก็บข้อมูลการทำวิจัยและนำมาใช้ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับกำไลวัชรอาภาไพบูลย์ (2548:119-125) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาระดับ ปานกลาง สอดคล้องกับ สุภาวดี วัชรคุปต์ (2552 : 75) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ มีความตระหนัก และมีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนพร้อมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และ ชุมชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่ง สอดคล้องกับ เฉลิมรัฐ วงษ์วิวัฒน์ (2553 : 115) ได้วิจัยเรื่องสภาพการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่นครราชสีมา เขต 7 พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองชุมชนรับทราบ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในความจำเป็นใน การจัดทำหลักสูตร มีการจัดทำระบบสารสนเทศการหาข้อมูลบุคลากรแหล่งความรู้ อย่าง เพียงพอ สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ตามปฏิญญาชะอำ - หัวหิน เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2553 นโยบาย ที่สำคัญได้แก่ การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดี เกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู ณาจารย์ และบุคลากร ทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558

2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจ เป็นเพราะ ส่วนใหญ่พอมีประสบการณ์ด้านการจัดทำหลักสูตรมาแล้วตั้งแต่หลักสูตร 2551 แต่ หลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนเป็นเรื่องใหม่ ขาดการวิเคราะห์สภาพภายใน ทั้ง สถานศึกษา บุคลากร โอกาสและอุปสรรคความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การลำดับ ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตร สอดคล้องกับสมพงษ์ วงศ์อำมาตย์ (2548 : 128 -140) ได้ศึกษา และเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พ.ศ. 2544 ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ดผลการศึกษาวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ภารกิจการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนอีก 4 ภารกิจ คือ การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการบริหารหลักสูตร การ ดำเนินการบริหารหลักสูตร และการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ระดับ การปฏิบัติปานกลาง สอดคล้องกับจำปา สุขสว่าง (2555 : 88) ได้ศึกษาปัญหาการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแก่งสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ครูผู้สอนที่ผ่านการอบรมเรื่องการจัดทำหลักสูตรมานั้น ไม่ใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการ ครูผู้สอนจึงได้นำความรู้ในลักษณะของหลักการเกี่ยวกับการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อมีการปฏิบัติจริงจึงเกิดความไม่เข้าใจในบางส่วน สอดคล้องกับ เจอร์รี่ (Jerry, 1996, : 226) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการออกแบบ กราฟฟิคที่มีประสิทธิภาพพบว่าการรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบกราฟฟิคที่จำเป็นทาง

การศึกษาให้ได้มากที่สุดก่อนดำเนินการพัฒนาหลักสูตรจากนั้นจึงแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟฟิกและนักการศึกษาเพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ทราบโดยทั่วถึงกันทั้งนี้หน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมด้วย

3. การวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ มีการวิเคราะห์ความจำเป็นและบริบทของสถานศึกษา รวมถึงมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาสู่อาเซียนและวิธีการการใช้หลักสูตร จัดให้มีบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แต่ยังขาดการตรวจสอบหลักสูตรก่อนการนำไปใช้ รวมถึงการวางแผนการกำหนดข้อมูลและการเตรียมวางแผนการวิจัยการใช้หลักสูตรเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับ รุ่งทิพา โพธิ์นอก (2550 : 115) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา การวิจัยพบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษา ให้ความสำคัญอย่างมากเป็นอันดับแรกในเรื่องการวางแผนกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการวางแผนกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนจบหลักสูตรสถานศึกษาตามลำดับ สอดคล้องกับ คณิศศักดิ์ จันทร์ทิพย์ (2552 : 77) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ได้อภิปรายว่าส่วนใหญ่เห็นด้วยในด้านการวางแผนงบประมาณ/อาคารสถานที่/วัสดุอุปกรณ์/บุคลากรเพียงพอเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่วนด้านการวางแผนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการใช้หลักสูตรยังมีน้อย ย่อมมีผลต่อการพัฒนาการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา อีกทั้งมีผลกระทบทำให้ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจน ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้บรมครู อีกทั้งให้คำแนะนำให้คำปรึกษาและช่วยเหลือครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนอันส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับยูเนสโก (UNESCO, 1978, : 66) ได้วิจัยเรื่องปัญหาการใช้หลักสูตรของบางประเทศในทวีปเอเชีย ได้แก่ ออสเตรเลีย บังคลาเทศ อินเดีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และศรีลังกา พบว่าปัญหาการใช้หลักสูตรเกี่ยวข้องกับขาดการประสานงานที่กระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารระดับต่างๆ ไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและขาดการติดตามการใช้หลักสูตรของครูนอกจากนั้นหลักสูตรยังขาดประสิทธิภาพ ขาดแคลนเอกสารหลักสูตร ตำราเรียนไม่ทันสมัย ขาดแคลนหนังสืออ่านประกอบ ประการสุดท้ายคือ ศูนย์พัฒนาหลักสูตรยังขาดการวางแผนที่ดีในการนำหลักสูตรไปใช้

4. การเปรียบเทียบความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทุกด้าน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายคู่ พบว่าในภาพรวมสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และขนาดกลางกับขนาดใหญ่ มีความพร้อมในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนไม่แตกต่าง ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 อาจเกิดจากขนาดสถานศึกษาที่ต่างกัน บริบทต่างกัน จำนวนบุคลากรที่ต่างกัน ทรัพยากรงบประมาณต่างกัน รวมถึงสิ่งแวดล้อมและชุมชนต่างกัน ย่อมมีความพร้อมในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนที่ต่างกัน สอดคล้องกับบุญทรง ประดิษฐ์บุญ (2551 : 112) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ย่อมมีบริบทแตกต่างกันด้วย แต่ทุกโรงเรียนก็เห็นว่าหลักสูตรสถานศึกษาเป็นภารกิจที่จำเป็นต้องจัดทำตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่บัญญัติว่าทุกคน ต้องได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันอย่างมีคุณภาพโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ยังได้กำหนดให้โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นใช้เองตามความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน จึงทำให้สภาพปฏิบัติโดยแตกต่างกัน สอดคล้องกับกัญญาภักดิ์ สิทธิบุศย์ (2553 : 113) ที่ได้วิจัยเรื่องความพร้อมในการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับชูศักดิ์ จิตวีรวัฒน์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับวงศ์นรินทร์ แก้วฝ้าย (2550 : 115) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ประสิทธิภาพการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีขนาดแตกต่างกันโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีประสิทธิผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก แต่โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีประสิทธิผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกันไม่แตกต่างกัน

การกำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
สู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1 โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา พบว่า ควรมีการสร้างความตระหนัก
และความพร้อมให้กับผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้
มีความรู้ความเข้าใจเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการทำหลักสูตร วางแผนการดำเนินการ
อย่างเป็นระบบและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณโดยการกระจายงบประมาณ
อย่างทั่วถึงและเพียงพออย่างและปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการอย่างเคร่งครัด มีการนิเทศกำกับ
เป็นระยะและอย่างต่อเนื่อง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้น
ประชาคมอาเซียน พร้อมกับกำหนดขอบข่ายในคำสั่งที่ชัดเจน มีการปฏิบัติอย่างจริงจังโดยการ
อบรมศึกษาดูงานให้ อบรมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มเครือข่าย อบรมเชิงปฏิบัติการ
การดำเนินการจัดทำหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอนโดยมีวิทยากรหรือพี่เลี้ยงคอยให้ความรู้แนะนำ
ในการจัดทำหลักสูตรและที่สำคัญหน่วยงานต้นสังกัดต้องสร้างความเชื่อมั่นของโรงเรียนต้นแบบ
ให้กับโรงเรียนในสังกัดว่ามีความพร้อมและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่
เน้นอาเซียนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับเป็เรื่อง จันดา (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหาร
จัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดเพชรบูรณ์
กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับความพร้อมและความ
จริงจังของผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ที่จะต้องตระหนัก ทำ
ความเข้าใจร่วมกันว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการ โรงเรียน
จะต้องเตรียมความพร้อมให้กับคณะครูมากขึ้น โดยการส่งครูเข้ารับการอบรม จัดให้มีการศึกษา
ดูงานจากโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับกนกวรรณ แสนคำ (2547 : 97) ได้ศึกษา
สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมคือ บุคลากรไม่
เข้าใจในหลักสูตรอย่างชัดเจน การดำเนินการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศยังไม่เป็นระบบ ภาระ
งานของบุคลากรมีมาก แนวทางแก้ไข ควรจัดอบรมศึกษาดูงานให้บุคลากรเข้าใจอย่างชัดเจน

2. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ก่อนการดำเนินการจัดทำหลักสูตร
ควรมีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียน โดยครูต้องให้ความรู้ ความเข้าใจ
เกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายรูปแบบ
อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ครูต้องมีความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครอง
และเด็กนักเรียน เห็นความสำคัญของการแสดงออกของผู้ปกครองและนักเรียน ครูต้องรู้วิธีการ
สร้างคำถามที่ให้คำตอบที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัยและความรู้ของแต่ละคนอาจจะประชุมสภา
นักเรียน โดยครูมีประเด็นให้แล้วให้นักเรียนระดมความคิดเห็น หรือประชุมผู้ปกครองแล้ว
ประชาสัมพันธ์ให้ทราบก่อนแล้วตั้งคำถามง่าย ๆ ตรงประเด็น ไม่ซ้ำซ้อนในการคิดให้ผู้ปกครอง

ตอบและแสดงความคิดเห็น หรืออาจทำโดยสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการแล้วกับมาบันทึกสรุป คำตอบที่ตรงประเด็น หรืออาจใช้วิธีการพูดคุย เพื่อสร้างความสนิทสนมกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ในส่วนของหลักสูตรสถานศึกษาควรศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ วิเคราะห์เนื้อหาและองค์ประกอบของหลักสูตรโดยเฉพาะสาระสังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อนำมาเขียนคำอธิบายรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดขในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้บริหารและครูต้องมีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการทำหลักสูตร สร้างเจตคติที่ดีให้กับครู ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ ได้กล่าวว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยทั่วไปนั้นดำเนินการโดยคณะกรรมการหรือคณะทำงานซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการโดยสังเขป ดังนี้ แต่งตั้งคณะกรรมการ/ทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหลักสูตรคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ใช้หลักสูตรสถานศึกษา วิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553 : 38)

3. ด้านการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร พบว่า โรงเรียนยังไม่เห็นถึงความสำคัญในการตรวจสอบความพร้อมก่อนนำหลักสูตรไปใช้ โดยส่วนใหญ่จะนำหลักสูตรจากที่อื่นมาปรับเปลี่ยนหรือแก้ไขเป็นของตนเองเนื่องจากความไม่พร้อมทางด้านบุคลากรและงบประมาณ รวมถึงการบริหารจัดการ โดยเฉพาะบุคลากรที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตรอย่างจริงจัง ทั้งในด้านการจัดทำหลักสูตรและการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรขาดการเอาใจใส่และจริงจังในการจัดทำวิจัย ดังนั้นจึงควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้อย่างจริงจังถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยโดยการวางแผนการกำหนดข้อมูลไว้ล่วงหน้าและเก็บข้อมูลเป็นระยะอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงสภาพและความพร้อมโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ และนัดหมายตรวจสอบความก้าวหน้า เพื่อเป็นการฝึกและกระตุ้นให้ครูได้ดำเนินการวิจัยอย่างจริงจังและถูกต้อง จากผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการวิจัย โดยความรับผิดชอบของหน่วยงานต้นสังกัดได้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ(2551 : 35) ให้แนวทางแก่สถานศึกษาว่าต้องมีการเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาควรศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรทั้งด้านงบประมาณและอาคารสถานที่ที่เพียงพอหรือไม่ การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรดำเนินการใช้วิธีใด การวางแผนเพื่อการใช้หลักสูตรอย่างละเอียดรอบคอบและมีขั้นตอน จะทำให้การใช้หลักสูตรบรรลุจุดหมายได้ง่าย สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม ติดตาม ควบคุมคุณภาพการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและครบวงจรและนำผลการติดตาม ควบคุมคุณภาพพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ กิตติภูมิ มังสุรีย์ (2547 : 150) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา จากข้อเสนอแนะ และแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ควรมีการวางแผน การใช้หลักสูตร การวิเคราะห์ หลักสูตรและการวัดผล ประเมินผล ทุกโรงเรียนควรมีมาตรฐานใกล้เคียงกันในการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ควรปรับตารางเรียนและเวลาเรียน ให้เหมาะสมกับกลุ่มสาระ ควรกำหนดแผนการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และให้คำแนะนำเพิ่มเติมในการใช้หลักสูตรแก่ครู

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการวางแผนการเตรียมความพร้อมสถานศึกษาให้พร้อมในการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยสร้างความตระหนักให้กับผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน กระจายงบประมาณอย่างทั่วถึงและเพียงพอ พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นรูปธรรม และประเมินได้ โดยการศึกษาดูงาน อบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา ทั้งด้านการจัดทำหลักสูตรและการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร

2. ควรนำผลแนวทางการเตรียมความพร้อมของการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ก้าวแพนเพชร เขต 1 จากการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการกำหนดนโยบายชัดเจน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการใช้หลักสูตร มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ก้าวแพนเพชร เขต 1

3. สถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีความพร้อมน้อยกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ควรได้รับการช่วยเหลือพัฒนา สนับสนุนจากสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ รวมถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ก้าวแพนเพชร เขต 1 โดยจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงาน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบงบประมาณ ศึกษานิเทศก์และบุคลากรจากสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เป็นวิทยากร พี่เลี้ยง ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำทุกขั้นตอนจำสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกับปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา
2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน